

Alternativ till halm som strömedel

Årets torka gör det oerhört svårt för många att få tag på strö och foder till sina djur eftersom priset på halm är synnerligen högt. De som inte har tillräckligt med foder har ammoniakbehandlat sin halm få någorlunda foder till sina dikor, ungdjur men också våmfyllnad till mjölkorna. Vad finns det för alternativ till halm som strö i djupströ eller liggbås? Vad kostar det och var finns kontakterna?

Typ av strö	Kontakt	Hemsida
Spån	Tomas Nilsson 0521- 36048 info@foderspecialisten.se	http://www.asebrofoder.se/produkt/kutte-rspan-400-l-gran/
Torv	Jens Larsson 0707-46 19 77 info@torvportalen.se	http://www.torvportalen.se/ https://www.svensktorv.se/ https://vimeo.com/206385193 https://vimeo.com/141949319
Separerad gödsel/ Recycled Manure Solids (RMS) eller fiberströ	Filip Celander, 0406-55 36 02 info@agrilogik.se	https://www.agrilogik.se/
Värmebehandlad halm	Växeln, 0320-71 30 00	www.ingemarsfoder.se/produkt/easy-stro/

Typ av strö	Pris
Spån	1050 kr/pall m. 18 balar. (25 kg/bal) 2,33 kr/kg
Torv	220-380 kr/m ³
Separerad gödsel/ Recycled Manure Solids (RMS) eller fiberströ	40 öre/m ² , det går åt cirka 25 % mer strömedel än spån.
Värmebehandlad halm	5,24 kr/kg

Torv:

Fungerande ströbädd med bara torv

För nötköttproduktionen, till skillnad från svinproduktionen, finns inga försöksresultat över hur torvströbäddar fungerar. Det finns dock en hel del praktisk erfarenhet. Nötkreatur är tunga och djuren kan därför trampa igenom torvbädden. Om bara torv används verkar det som om den säkraste metoden är att gödsla ut hela bädden relativt ofta. Torvbädden byts varje vecka på en del ställen och var tredje vecka på andra. Ju mer sällan desto noggrannare

får man vara att lägga ett tjockare lager från början. Om man kan gå in och röra om i bädden håller den längre. De få uppgifter som finns pekar på att det går åt cirka en m³ per diko och månad när man enbart strör med torv. **Referens:** Gård & djurhälsan. (2016-07-16). Torv-ett bra alternativ när halmen tryter. www.gardochdjurhalsan.se/sv/not/kunskapsbank/byggnader/torv-ett-bra-alternativ-nar-halmen-tryter/ [2018-08-10]

Blanda eller varva med halm

Det är en fördel att blanda halm och torv. Lång halm fungerar som armering och bädden blir stadigare. Ett mycket idealiskt förhållande är att ha ungefär halva strö mängden från halm och andra halvan från torv. Torv kan kombineras med halm på alla tänkbara vis. Hos dikor kan man till exempel börja med torv, använda det under någon månad och sedan gå över till halm. Nyttan med det blir att ströbädden läcker betydligt mindre urin. Det går också åt mindre mängd halm per dag även när man överger torven. Det finns även exempel på det motsatta, först halm under någon månad och därefter torv. Halmen gör bädden stadigare, medan torven minskar ströarbetet och bäddens volym. Det råder delade meningar om det är bra att ha torv till korna under kalvningen. Här är det förmodligen viktigare än någonsin att ha hög kvalitet på torven. **Referens:** Gård & djurhälsan. (2016-07-16). Torv-ett bra alternativ när halmen tryter. www.gardochdjurhalsan.se/sv/not/kunskapsbank/byggnader/torv-ett-bra-alternativ-nar-halmen-tryter/ [2018-08-10]

Blanda med spån och torv

Spån har inte samma vattenbindande förmåga som torven, spån har en uppsugningsförmåga på fyra gånger sin egen vikt.

Referens: Myrin, M. 1993. Välj rätt strömedel. Ridsport nr 23/1993 s:54-56.

Spånet fungerar bra som djupströbädd. Enbart spån kan dock fungera om man kan använda stora mängder och spånet har en bra kvalitet. Spån har svårt att brytas ner i jorden. En blandning mellan spån och torv borde kunna vara intressant. Det har provats till hästar där man uppskattar att det blir ljusare miljö i stallet.

Referens: Gård & djurhälsan. (2016-07-16). Torv-ett bra alternativ när halmen tryter.

www.gardochdjurhalsan.se/sv/not/kunskapsbank/byggnader/torv-ett-bra-alternativ-nar-halmen-tryter/ [2018-08-10]

Torv skördas som fräs- eller blocktorv. Bäst kvalitet för ströändamål har blocktorven som skördas under sensommaren/hösten, lagras ute och fryser under vinterhalvåret och torkar under nästkommande sommar. **Referens:** Wågesson, Mikael, Råsa Torv, Råsa, augusti 2005. (2005-08-01). <http://www.bioforsk.no/ikbViewer/Content/59170/Torvstr%F6anv%E4ndning%20i%20djurstallar.pdf> [2018-08-15]

Separerad gödsel/ Recycled Manure Solids (RMS) eller fiberströ:

Flytgödsel separeras till två produkter: lättflytande gödsel och torrt bioströ. Bioströ lagras du i 6-8 veckor så att det brinner ordentligt, därefter kan du använda det som vanligt strö. För att separeringen ska fungera effektivt behöver du ha ett trefasuttag med minst 32 A och gärna en omrörare.

Referens: Agrologik. Bli mer lönsam-separera din gödsel (2018-08-14). Torv-ett bra alternativ när halmen tryter. http://milamassan.numeramassor.com/wp-content/uploads/exhibitor-uploads/exhibitor_documents//1375-0-cm_press_releases_file.pdf [2018-08-14]

För fiberströ gäller dessutom

- Använd inte gödsel från djur < 1års ålder som råvara
- Använd inte fiberströ till nykalvade kor eller kalvar < 6 månaders ålder

Tilläggas kan att all strömedelshantering, oavsett typ av strö, fungerar avsevärt bättre om man tillämpar dessa riktlinjer.

Referens: Växa. (2014-08-08). Kogödsel som strömedel.

http://www.greppa.nu/download/18.724b0a8b148f52338a327a9/1413539530007/Kogödsel+som+strömedel+DU+2014+FINAL_0808.pdf [2018-08-15]

Värmebehandlad halm:

Easy-Strö är en ströprodukt som är helt fri från klumpar och fungerar till alla lantbruksdjur. Easy-Strö är pressad kvalitetshalm som har ett fint snitt och är helt utan tillsatämnen. Easy-Strö är värmebehandlat i en mycket hög temperatur, vilket gör det helt fritt från bakterier och svampsporer. Easy-Strö är också helt dammfri. Genom värmebehandlingen får produkten en uppsugningsförmåga på cirka 5 gånger sin egen vikt. Det är en produkt som är mycket miljövänligt eftersom det är ren halm som kan återföras till jorden såväl som i trädgården.

Kor får ingen smuts på juren, de får torra bås och produkten är lätt att ha att göra med. Erfarenheten har visat att Easy-Strö kan ha ett positivt inflytande på celltalen. I motsats till vanligt snittad halm ligger Easy-Strö kvar i båsen och är lätt att få ut genom spalterna. Lantbrukaren får också ett optimalt svämtäcke i gödseltanken och en fin gödsel att arbeta med. Vi har kontrollerat om den brutna halmen skulle kunna skada korna på hasorna, men så är inte fallet. Korna har fina och rena hasor.

Easy-Strö tar mindre plats än vanlig halm och lantbrukaren sparar då både lagerplats och tiden det tar att hämta hem halm.

Easy-Strö kan man strö ut såväl med strömaskin som för hand.

Referens: Ingemars Foder och Maskin AB. (2018). Easy-strö. <http://www.ingemarsfoder.se/produkt/easy-stro/> [2018-08-10]

Värmebehandlad halm har en uppsugningsförmåga på 5 gånger sin egen vikt.

Referens: Svenska foder. (2018) Strömedel. <https://www.svenskafoder.se/s/foder/hygien-och-tillskott/stromedel> [2018-08-10]

Lämpliga riktlinjer för liggbås med torv, halm spån eller fiberströ:

- Kör in strö varje dag
- Mocka och jämna till liggsängarna minst 2 gånger per dag på fasta klockslag
- Omsätt allt strö i stallet som har kontakt med juver och spenar på 24 timmar
- Undvik omrörning så att äldre material kommer upp till ytan på bålet.

Referens: Växa. (2014-08-08). Kogödsel som strömedel.

http://www.greppa.nu/download/18.724b0a8b148f52338a327a9/1413539530007/Kogödsel+som+strömedel+DU+2014+FINAL_0808.pdf [2018-08-15]

Vid frågor och rådgivning
ring 0415 195 00

skånesemin